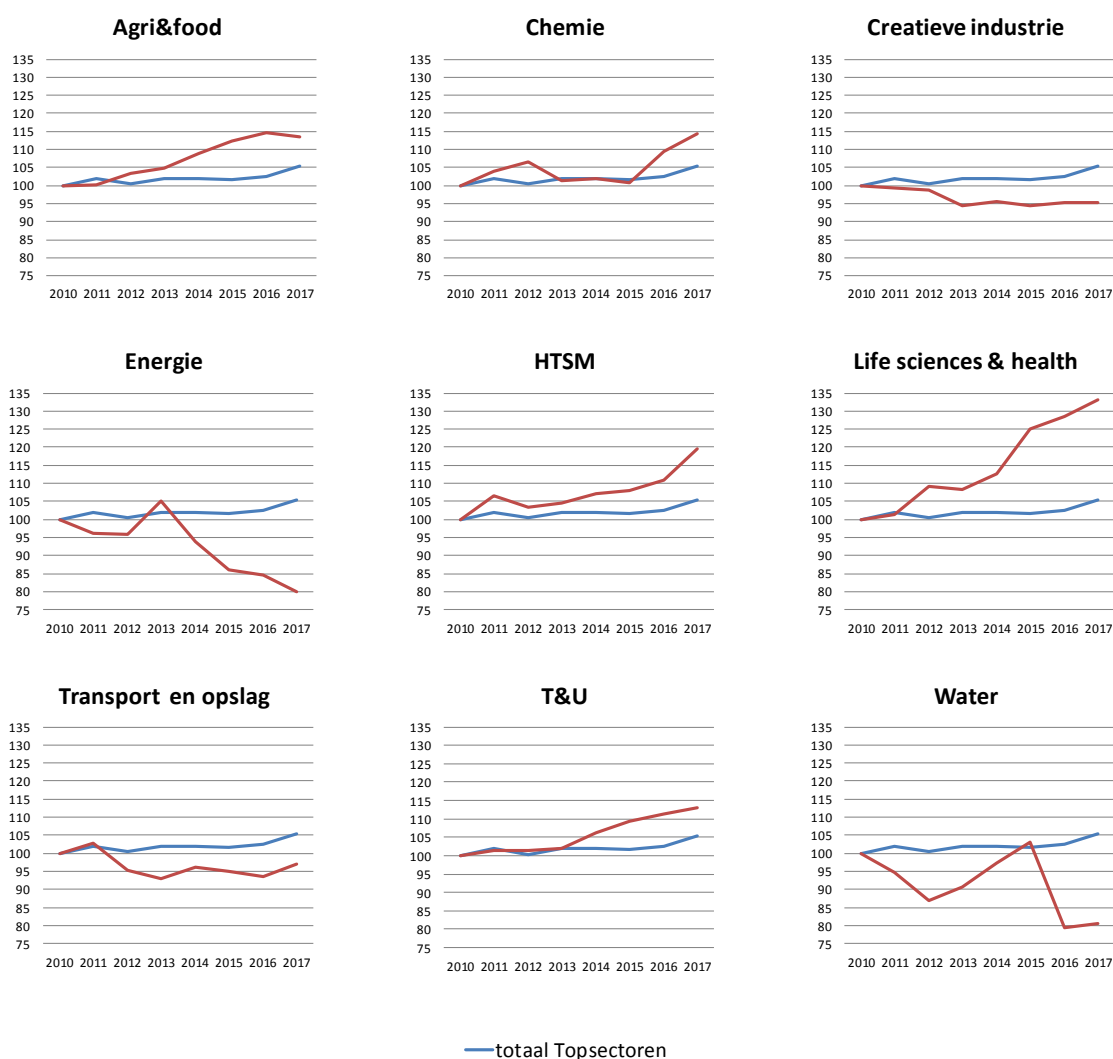

Ontwikkeling topsectoren en andere afbakening topsectoren

Omzetontwikkeling topsectoren 2010-2017

Hieronder staan over de periode 2010-2017 voor ieder van de negen topsectoren de ontwikkeling van hun (reële) toegevoegde waarde vergeleken met die van de topsectoren als geheel afgebeeld.¹ De cijfers over 2017 betreffen een flashraming van het CBS en kennen een ramingsmarge die verschilt per topsector. Het groeitempo vanaf 2010 verschilt behoorlijk tussen de topsectoren, alhoewel in de meeste topsectoren de laatste jaren sprake is van (verder) herstel. Dit herstel hangt samen met de verder aantrekkelijke conjunctuur in Nederland, met een hogere groei van de wereldhandel en van de consumptie. Een uitzondering is de topsector Energie. De sterke terugval in deze sector na 2013 komt door het dichtdraaien van de gaskraan. Naast de topsector Energie blijven ook de creatieve industrie en transport en opslag structureel achter bij de ontwikkeling van topsectoren als geheel. Bij de creatieve industrie is er vooral een terugval bij het onderdeel media en entertainment mede door teruglopende advertentie-inkomsten. De transport en opslag blijven vooral in de eerste jaren achter, maar heeft zich daarna redelijk vergelijkbaar ontwikkeld met het totaalbeeld.

Meer cijfers over de topsectoren zijn te vinden op het [CBS-dashboard](#) van de topsectoren. Op de CBS-site is ook de [monitor topsectoren 2018](#) en de methodebeschrijving met onder andere de afbakening van de topsectoren te vinden.

Andere afbakening topsectoren

¹ De ontwikkeling met als index 2010=100 is berekend o.b.v. constante prijzen, waarbij de toegevoegde waarde door het CBS is uitgedrukt in prijzen voor goederen en diensten van 2015. Dit geeft een goede vergelijking in de tijd, omdat alleen gekeken wordt naar volumeontwikkelingen die niet vertekend zijn door verschillen in prijsontwikkelingen.

Let op dat het hierboven en op het CBS-dashboard gaat om de sectorale afbakening zoals het CBS die in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat maakt in het kader van de monitor Topsectoren. Dit wordt op een consistente wijze door het CBS gedaan, zodat al het cijfermateriaal tussen topsectoren onderling goed vergelijkbaar en optelbaar is tot het totaal topsectoren. Er zijn echter vier topsectoren (Logistiek, Agri&Food, T&U en Water) waar door het topteam ook gewerkt wordt met een (meer functionele) vaak bredere afbakening.

- De topsector Logistiek omvat alle logistieke activiteiten die in het bedrijfsleven worden uitgevoerd. Dit gaat dus verder dan de activiteiten van de sector “transport & opslag” zoals hierboven meegenomen. Voor het CBS is het alleen mogelijk om voor een beperkt aantal variabelen op basis van de functionele beschrijving cijfermateriaal te construeren die representatief zijn voor de topsector Logistiek. In deze indeling is cijfermateriaal beschikbaar voor de periode 2010-2016.
- De kern van de Agri&food bestaat uit de primaire productie van (grondstoffen voor) levensmiddelen en de verwerking hiervan in de voedingsmiddelenindustrie. Deze afbakening is hierboven gekozen. De Topsector Agri&Food rekent in de praktijk tevens de speciaal voor voedingsmiddelen bestemde logistiek, handel en financiële dienstverlening en onderzoek en ontwikkeling op het gebied van de landbouw en de voedingsmiddelenindustrie tot de sector. Het CBS maakt ook voor deze bredere afbakening cijfers.
- De topsector T&U gebruikt voor een aantal kernvariabelen cijfers over het zogenaamde Tuinbouwcomplex. Dit laatste betreffen dan resultaten van onderzoek door het Landbouw Economisch Instituut (LEI) naar het zogeheten Agro-complex. Voor enkele indicatoren is er cijfermateriaal in deze indeling beschikbaar voor de periode 2010-2016.
- Tenslotte, heeft het topteam Water in 2016 de [Nederlandse Water Monitor](#) laten maken door Ecorys. Hierin is voor de topsector water een bredere afbakening van de sector gekozen.